

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy óra
 Negyedóra

Feladv. szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiz. irod. hivatal:
DEBRECEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Bajor oktatók Debreczenben.

Dr. Wolafka Nándor püspök válasza.

A „Debreczeni Független Ujság” 210 dik számában „Bajor-oktatók Debreczenben” czim alatt megjelent cikkünkre dr. Wolafka Nándor választott püspök ur, a Svetits-féle nőnevelő intézet kiváló igazgatója választ küldött be. Ez a válasz igen hazafias hangú, de félreértésen alapszik cikkünknek. Mert mi nem azt mondtuk, hogy hazafiatlan a nevelés a jórészben szelidlelkű apácza oktatóinktól vezetett Svetits-tanintézetben; hanem igenis azt állítottuk, hogy öntudatos, önértékes, lelkesült magyar nőket csak született magyar nők tudnak nevelni illetőleg magyar nőknek kell nevelni; mert megtanulhatja valaki a nyelvünket; teljesen kifogástalanul taníthat magyar nyelven valaki; de ha az valaki nem a mi magyar fajtánkból és földünkön született: az bizony sohasem lesz képes megeleveníteni azokat a gyöngéd, mégis gyújtó magyar érzéseket, a melyek a született magyar szívből és lélekből sugároznak ki termékenyítőleg. Ezen állításunkat és nézetünket a kiválóan tisztelt püspök ur alábbi nyilatkozata sem czáfolja meg; de nem is czáfol-

hatja meg, mert a mit mi kívánunk: a nemzet nőinek öntudatos, önértékes, lelkes és büszke magyar nőkké neveléséhez, az nem a tanügyi kormány által jóváhagyott könyvekben, de a léleken, az érzelmekben, a születéstől kezdve ápolat fahagyományokban és öntudatban foglaltatik. A miért is — szerény véleményünk szerint — olyan magyar nőket nevelni, a milyeneknek karján majd a jövő Magyarország diadamas, erős nemzedéke növekedik, csakis magas látkörű, magas érzésű fajmagyarnők képesek.

Az általunk kiválóan tisztelt Wolafka Nándor püspök ur, a Svetits-nőnevelő intézet páratlanul lelkes és buzgó igazgatója azt feleli erre, hogy a Svetits-intézetben oktatással foglalkozó tizenöt nővér közül *csupán kettő született Bajorországban* és hogy ugyan még a kézimunka tanításánál is kiségett „egy áldott jó bajor származású tiszt nővér is”, de a többi tizenhárom nővér *magyarországi születésű*, így tehát *rendben van minden.*

Pedig nincsen rendben; mert ezek az oktató nővérek mindnyájan bajor szerzeteseknek a tagjai és ha közülök tizenhárom Magyarországon született is, még fontos kérdés, hány kö-

zülök született magyar nő és hány pedig az olyan, ki a magyar oktatási nyelvet csak iskolázás útján sajátította el, mint magyarhoni született sváb, vagy német nő, milyen például az Urban boldogult szegény, szelid, részvétünkötől fájlalt perjámosi születésű nővér is volt? . . .

Vitathatnánk azt is, hogy debreczeni magyar iskola hivatott-e arra, miszerint elemi iskolás kis növendékeket (akik még a tulajdon anyanyelvükkel sincsenek tisztába!) iskolázások második esztendejétől a német nyelv tanításával gyötörjenek? Hanem ez már mind olyan részlet-kérdés, a melyre ezuttal kitérni azon általunk fölvetett és a méltóságos főtisztelendő püspök ur által meg nem czáfolt nagy kérdésnek a tisztázására zavarólag hatna, hogy tudniillik öntudatos, önértékes, lelkes és rajongó magyar nőket nevelni csak született magyar nők képesek!

Erre vonatkozólag szeretnénk mi a dr. Wolafka Nándor püspök ur, a kiváló tanügyi férfit öszinte vélekedését hallani; de míg annak a közreadásával is megtisztelt lapunkat, itt adjuk érdekes és hazafias cikkét:

„Bajor oktatók Debreczenben” czim

Kis falu a Kárpátok alján.

Hej, Nagy-Szalók nevezetes város! Nemcsak azért, mert mezitlábos villanyos kocsik zörömböl végig főutcáján Tátrafüredre, nem is csak azért, mert derék lakosai a leghűbb adófizetők Magyarországon, még csak nem is azért, mert három tanítója és két kondása van, hanem azért, mert én is benne lakom. Sohasem tudtam eddig megbecsülni a magam értékét; most látom: micsoda rengeteg személy vagyok! Kedvemben jár az utolsó gubás kutyától kezdve, fel, az öreg jegyzőig, mindenki. Áldott jó nép ez! Még csak tördeli a magyar nyelvet, de a lelke magyarabb, mint sok sujtásos mondacsínált hazafé. Nem zúgolódnak még az Isten ellen sem; pedig ezidőtől volna rá vaskos okuk: tövénlábán elkorhad kisded veteményök, a kegyetlen vakszár az időben. Hanem azért elszöszmölnek napjaikat csendes békességben. Nyugodalmos életök folyása, mint a falvat keresztülkanyargó Verespataké, melyben alkonyulatkor fiatal menyecskék sulykolják a fehéríteni való vásznat. A pásztor egykedvűen túlköl, mi-

kor megpercezen a hajnal; a csorda szepeségi nembánomsággal legeli le a magáét s tér meg estende odvába. Dolgozik szakmányba a bajuszt nem hordó öreg, meg a pelyhes állu fiatal. Vasárnaponként kocsmában is dicsérik az Isten!

Van ennek a kis falunak gyönyörű szép parkja. Fenyvesek árnyán, virágos völgy ölében kis tó sillámoltatja tükörét; nézegetik benne magokat a parti leventék, meg az itt andalgó német kis leányok. A tó mellett kerek tisztás; ágason gyűrűbinta; itt szokunk nemes vetélkedésre gyürkőzni heverésző délutánoként. A tó hátán tekenőben csolnakázik Nagy-Szalóknak serdülő fiatal-sága. Nyugat felé, mért földnyit messzeségben a magas Tátra veri homlokát a lengyel fellegekbe, messzire csillog hókoronája a ráverő napfényben. Odafel nagyhidegek járnak ilyenkor is.

Van Nagy-Szalóknak fürdője is; nem tüneményes, de olcsó. Azért Németországból még ellátogatnak ide. A németek sokkal jobban ismerik a Kárpátságot is, mint mi, nemes magyarok. Most is nyaral itt egy pár porosz-sziléziabeli család. Az egyiknek jérce-

leányzójával eleinte sok bajom volt. Tudniillik ez a vérmes csemete, szerelem-hajnal-lásán, halálosan belebolondult sujtással kiveret magyar dolmányomba. Akárhová bujtam tudományt sugárló kódexeimmel, mindig felbolhászott a kis hunczut. Van egy kerek asztalom bent a bokrok mélyén, ott szoktam cserkészni már jókor reggel, oda más emberfia nem teszi lábát. Hat ez a kis német pesztonka nem oda pillangózik! De oda. Sőt letelepszik szembe velem a kerek asztal mellé s elkezd horgolni. Ez a kis lány szerelmes! — állapítom meg a ténykörülmenyt. De lehetetlen, hogy belém volna szerelmes! hiszen olyan fencsali képet vágok rá, mint a vadalma. És mégis sarkantyutaposómmá szegődik! Na, megállj csak kis lány, gondolom magámban, majd elrantom én a nótádat. Egy verőfényes délután ilyen szövegű levelet hagytam az asztalán: „Liebe Fräulein! Süsse Engel! Ich liebe Sie! Bitte schön, geben Sie mir ein tausend Kusz!” Nesze. Azóta a német kis lány került még az árnyékomat is.

Különben együtt delelgetek Nagy Szalók előkelőségével. Aj, nagyszerű tábor! Le-

Napokban fog megnyitni **Piacz-utca 47. szám alatti** **Gerő E.**
 férfi-, fiu- és gyermekruha üzlet.

alatt becses lapjának tegnapi számában (210. sz. jul. 31.) első helyen megjelent vezércikkre vonatkozólag engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy néhány rövid megjegyzést tehessenek.

Teljesen igaza volna, sőt magam is aláírnám ezen czikkét, ha a kiindulási pont helyes volna. Izzó hazafiságában, melyről a multkor hálásan kezemhez vett értékes füzet „Talpra magyar” újabb fényes bizonyítást tesz annak, kinek erre még szüksége volna, csakugyan helyesen ostromozza a hazafiatlan nemzeti érzést, irányt és szellemet nélkülöző idegen nevelést. Helyes, teljesen helyes! Csak hogy ez a vád a debreczeni Svetits intézetet nem érintheti. *Nem érintheti, mondok.* Nem érintheti első sorban azért, mert a debreczeni Svetits-intézetben oktatással foglalkozó t. növérnek vannak tizenöt. Ezek közül csak **kettő** született ugyan Bajorországban, de igen fiatal korukban jöttek Magyarországra; itt *Magyarországban végezték tanulmányaikat, magyar törvény szerint magyar nyelven tették le az elemi és polgári képesítő vizsgálatokat magyar tannyelvű iskolákra, azon vegyes bizottság előtt, melyben a magyar kormány közege szabadon érvényesítheti befolyását.* Annyi éven keresztül a magyar levegő és szellem anynyira áthatotta, hogy minden bizonynyal senki sem tartaná idegen származásuaknak, ki velők érintkezik. A többi **tizenhárom** növér *Magyarországban születésű.* Ezekre tehát nem lehet mondani, hogy „bajor oktatónok”. A *kézimunka* tanításánál ugyan kiségitett egy áldott jó bajor származásu tiszt. növér is, de ez csak nem lehet befolyással az oktatásra; míg más oldalról a *kézimunka* ideje alatt jó alkalmat adott a növendékeknek, hogy a német nyelvben kissé gyakorolják magukat, mit *oly sok szülő nagyon sürget.*

Nem érintheti a hazafiatlan oktatás vádja a Svetits-intézetet, mint ezt *minden növendék, minden szülő mondhatja,* pedig volt a mult tanévben 632 növendék, ezek között 72 ev. ref. 17 ág. ev. 96 izraelita vall. növendék.) Nem érintheti a hazafiatlan oktatás vádja a Svetits intézetet, mint a *minden évben rendezett több rendbeli nyilvános ünnepség tanúsítja,* melyeknek tárgysorozata az évenként megje-

rom őket, mert ezek nem orrontanak meg érte, mint hazámbeli hat ökrös magyarjaim. Ott van Loish János segédtanár ur, aki naphosszat eszik és aluszik. Éjente halászik s néha, mikor kedve szottyan, revolverrel lövöldöz. Hazasuló-félben levő ember, azért igen szépen nyírja a bajuszát és igyekszik selymesen beszélni. Magyarul is jól tud. Magasabb ösztönök nem igen sarkantyúzzák; egyébként igen szép multja van. Ott van, kérem, ifju Kárpáti ur, hajdanában Niesch, a legfiatalabb tanító, aki remekül tördeli magyar nyelvünket! Magyar nóták híres zongorázója; ő szokta a németbeli kisasszonyoknak elpengetni a roppant kedvelt „cárdaszt.” Piros képű, hirtelen szöke, izgékony kis alak, bebúvik minden fűrű lyukba; de áldott jó természetű van. Vele esett meg az a kis szócizomodás, hogy egyszer, jóllakta után így kiáltott fel: „Jaj, érzem, hogy nő a méhem!” (Azt akarta mondani: a majam.) Ott van Diner ur, a viczenótárius, aki úgy fél a katonaságtól, mint az égő tüztől. Mózes hiten levő; de olyan derék legény, hogy hitbeli állását mindig ahhoz igazítja, akivel éppen ugye van. Velem szemben kálvinista. Olyanformán beszél magyarul, mint én németül. Különben jó tornász volt valamikor. Odavetődik néha Péter ur, a szomszéd falu pipás tanítója. Mokány kis ember, egészen matyó szavajárású. Tud annyi bersős adomát, hogy csak

lenő iskolai értesítőkből van közölve és a melyekről becses lapja nem egy ízben elismerve a hazafias irányt dicsérőleg nyilatkozott.

Nem érintheti a hazafiatlan oktatás vádja a Svetits intézetet, mert a miniszteri bizos, Sipos Orbán, miniszteri oszt. tanácsos ur, ki évenként hétszer behatóan megvizsgálja az intézetet és kinek megvesztegetetlen hazafiságát és kiválóan magyar nemzeti érzületét az egész országban ismerik és kivált a biharmegyei oláhok érzik *minden alkalommal úgy legutóbb is június 21 és 22-en t. évi a többek között éppen az intézetnek kiváló hazafias és nemzeti szellemben való működését előszóval és hivatalos jelentésében a legmelegebben elismerte és magasztalta.* Ismerve tisztelt Szerkesztő urnak más alkalommal is hálásan tapasztalt részrehajlatlan igazságszeretetét, nem gondolhatok egyebet, minthogy téves információ után tetszett indulni, mire leggyorsabb és leghelyesebb dolognak tartanám, szíveskedjék egyszer-bármikor előzetes híradás nélkül a tanév folyamán felkeresni, elmennék az intézetbe, hallana néhány előadást és biztos vagyok a felől, hogy közvetlen tapasztalat által más véleményre jutna a Svetits intézet felől.

Végre biztosítom tisztelt szerkesztő urat és a jóakaró közönséget, hogy mig én az intézet élén leszek, *csirájában elfojtanék minden olyan legkisebb törekvést is, mely a nemzeti hazafias oktatás kárára lehetne,* mire különben nem volt, nincs és nem is lesz soha ok és azon leszek, mint eddigelé, hogy a Svetits-intézetben a vallás-erkölcsi nevelés, alapos és helyes tanítás mellett mindenkor nemcsak a nyelv, de a szellem is magyar legyen, hazafias az érzület, nemzeti a lelkiület!

Midőn csak még azt megjegyzem, hogy a zárdában előfordult *két tífusz eset — több nem volt, most sincs* és Isten adja, hogy *ne is legyen* — éppen két magyarországit ért — egyik gyertyamosi, a másik kunmajsai származásu, kérem szíveskedjék becses lapjában eme soraimat felvenni.

Debreczen, 1904. aug. 1.

Kiváló tisztelettel és hazafias üdvözléssel
dr. Wolafka Nándor,
v. püsp. prépost, mint
int. igazgató.

ugy füstölög belőle. Őt gyerek apja és közbaka. Ott hangtalankodik olykoron Grósz ur, a katolikus tanító is, akinek legérdekesebb nagyületű nadrágja. Magyarul még nem tud, csak köszön. S ott van, akit legelőször kellett volna említenem, Ambrózy Albert ur, elsőrendű tanító, kedves házigazdám, őt kis fiu apja. Pillangókedvű, élelmes ember; tanítótsága mellett ő a falu postamestere. Harmadik hivatala pedig a kárpáti vezetők kapitánytsága. Ismeri a Tátrának minden bibircsóját, akár én a nagyerdő járását. Örökösen zúgolódik a kormányra: mért nem javítják a szegény tanítók fizetését? Amiben tökéletesen igaza van.

Még mondanom kellene valamit a hölgyekről, de rólok vagy jót, vagy semmit. Itt volnának a gazdag Moll-leányok; de túlhaladták azt a pontot, ahol a nők még érdekesekek. Itt virul a papnak rózsaképű kis lánya; kár, hogy ritkán jár mifelénk. Nem utolsó renden levő a két kis zsidólány sem, sokat kacsingatnak rám, sündörögnek is hozzám, de én hajthatatlan vagyok, mint az acélpátkó. Vannak azután még a faluban öreg emberek, vén asszonyok, kutyák, ruczák, libák, tyúkok, juhok, tehenek, lovak. Ezek általában olyanformák, mint odahaza miálunk.

(Nagy Szalók.)

Oláh Gábor.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 1-én.]

Eredeti tudósításunk.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetést tárgyalták ma folytatólagosan. A hétfői nap rendes körülmények között is gyenge, most pedig, bár Eötvös Károly beszélt, még a gyérnél is gyérebben látogatott a Ház. A vajda már az ülés előtt bejött a Házba, persze fedezet mellett; Olay Lajos hozta be. Beszédje, bár már szombaton akart felszólalni, valójában most készül. Kék plajbászszal kezében a naplóban rendre pipálja azokat a passzusokat, a melyekre reflektálni, kiterjeszkedni akar. Így szokta készíteni beszédeit mindig az utolsó pillanatokban. Az érdekelt miniszter, Berzeviczy Albert dr. is itt volt már az ülés előtt, a melyet az elnök tizenegyedfél órakor nyitott meg.

Elnök: Perczel Dezső. A hónap első napja lévén, felolvasták a restanncziás interpellációk jegyzékét.

Tisza István gróf kormányelnök beterveztette jelentését az utlevélügyben tett intézkedéséről.

A napirendre tértek át, a közoktatásügyi költségvetés folytatólagos tárgyalására.

Eötvös Károly beszél.

Eötvös Károly a kultuszminiszter beszédével polemizál. A miniszter sorba ment a szakaszokon, fejezeteken, arról azonban nem szólt, hogy a reformokat hogyan akarja végrehajtani. A miniszter beszédében bizony nem volt sok köszönet. Szólok csak egyes részeire ennek a beszédnek akar kiterjeszkedni, mindenekelőtt szólni akar a népiszkolákról. A miniszter az ilyen iskolákat minden vidékeken állít, ahol a magyarság veszélyeztetve nincs. Ezt nem helyesli. Az idegen ajku honpolgárok vidékein allitnának állami népiszkolákat, a mi nem azt teszi, hogy erőszakosan akarjunk magyarosítani. Beszéljünk tisztán. *Az a czélunk, hogy ennek az országnak minden fia, polgára saját országán nyelvén beszéljen.* (Helyeslés a baloldalon.) És a ki ennek a czélunk utját alja, az hazaárulást követ el. Tiszta magyar műveltségű kultuszminiszterünk nem volt. Hogy miképp válik be a mostani miniszter, nem tudja. Azt hiszi, hogy Berzeviczy clasz lesz. (Derűlttség.) Volt olyan államférfiunk is, aki azt hitte magáról, hogy jogász és mi lett belőle? Kultuszminiszter. (Derűlttség.)

Bánatos a magyar nóta.

A mostani kultuszminiszter azt mondta, hogy a művészetek dolgában a külfölddel kell kapcsolatot keresni. Ezt nem érti. Hozzájárul majd a dologhoz, ha instituczió válik belőle. Csudálja, hogy Berzeviczy nem emlékezett meg a zenekulturáról. Pedig a germán zenekultura nagyobb kárt okozhat nekünk, mint a dinasztia, az udvar és a hadsereg összes németisége. A filharmonikus intézmény, az opera, a m. kir. zeneakadémiái a germanizmus terjesztője. A zeneakadémiában még elemeit sem tanítják a magyar zenének és még beszélni sem szabad ott magyarul. Ott az opera zenekara, amely összeverődött németből, csehből olaszból és a hol nem szabad magyarul beszélni. És mindez a magyar állam költségén történik. Olyan zenét kultiválnak ott, amely tőlünk idegen, amely patalogiai tévelygés, amely nem hangulatot kelt, hanem disportál és amely Németországban is lejártta magát. És mindez a magyar állam költségén történik. Egy koncerten járt multkor. Előadták Petőfi egyik leggyönyörűbb költeményét: „Falú végén kurta kocsmá.” És énekelték ezt Wagner-

zenére. Ennél nagyobb örületet nem hallott. (Derűtség.) Milyen magyar zeneakadémia ez, ahol nem művelik a magyar zenét. Pedig magyar zenét máshol nem művelnek. Nézzük a németet, csehét, olaszt, mindegyik műveli a maga nemzete zenéjét. Magyarországon pedig mégis arra kellene törekedni, hogy a hazafiságnak, műveltségnek egységes magyarnak kellene lennie. Miért nincs olyan püspökünk, mint Stroszmayer? Micsoda átok rajtunk, hogy itt minden a germanizáció érdekében történik? A magyar zenetörténet első tanárának, Káldy Gyulának 150 pengőt kínált havonként a magyar kultuszminiszter, holott ugyanott a portásnak 360 pengő a havi jövedelme. Pedig a magyar zenét nem kultiválják sehol másutt a világon. A magyar zene mostohaságát 1894-ben is szóvá tette. Az akkori kultuszminiszter megígérte, hogy anketet hív össze. Nem sokat tart az anketéről, köztemetőnek tartja. (Derűtség.) Hogy mit ér az anketé, illusztrálja Plósz dolga. A büntető perrendtartás dolgában anketét hívott össze. Mindenkit meghívott, szólót azonban nem. A lélektani okát ennek megtudandó, megkérdezte Plósztól, miért nem hívta meg. Azért — felelte Plósz — mert sem nem mázskálás utána, sem nem félünk tőled, mert jó ember vagy. Hát Plósz is jó ember, de rossz miniszter. (Derűtség.) Hát a zene anketé is megvált, szóló tett előterjesztést, hogy gyűjtsék össze a magyar zenemotívumokat. Ezt az előterjesztést elfogadták, az elaborátumot elküldték az akadémiának, de az még most is mindig ott hever. — Zenetudósaink, dehogyan tudósok, csak annak hívják őket, (Derűtség) azt állítják Liszt Ferencztől kezdve, hogy nincs magyar zene. Azért ajánlotta ott azon az anketén, hogy kutassuk a zene eredetét még Kis-Ázsiában is. Ha mást nem, hát legalább a kutya, kutya, tarka-zenét adják elő a zeneakadémiában, ezt is előterjesztette az anketén, de még a jegyzőkönyvbe sem vették be. Az anketé eredménye semmi sem lett természetesen. Fölhívja a kultuszminiszter figyelmét a magyar zenekultúra ápolására.

Az 1848. XX. t.-cz.

Beszél az 1848. XX. t. czről. Lehetetlennek tartja, hogy egyes katolikus főpapnak millió korona jövedelme legyen, a mikor egy csomó pap meg nyomorog. Tiltakozik az ellen, hogy a protestantizmus akadályos volna az 1848. évi XX. t. cikknek. Még ma is a Kolonics-rendszer járja. Ez ellen tenni kell. A nemzetiségek ne játszanak bele a dolog megoldásába. A költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Bedőházy János mint a közoktatásügy igénytelen munkása s egy nagy magyar egyház tagja szól a költségvetéshez. A kultuszminiszter programja elég biztató. A középiskolai és felső iskolai tanárképzőt a legfontosabbnak tartja, de erről a miniszter nem nyilatkozik.

Gabányi Miklós: Huszonkilenczen vagyunk jelen. A szónok nem beszélhet a falaknak.

Kubik Béla: Nem lehet tanácskozni. Tessék az ülést felfüggeszteni.

Jakabffy Imre alelnök, ki közben átvette a tanácskozás vezetését, csendre int a képviselőket.

Bedőházy János folytatta beszédét. A tanárképzés helyett a harmadik egyetemről beszélt, amely látszik kedvenc eszméje. A mai rendszer mellett a meglevő két egyetemtemet kellene emelni, harmadik egyetem felállítását nem tartja megoldhatónak. Trefort, akinek érdemeit készséggel elismeri, végzetes hibát követett el, mikor közoktat. sunk fejlődését nem a magyar nemzeti jelleghez fűzte.

Mint turáni fajnak az volna a hivatásunk, hogy a nyugat és a kelet között kapcsolatot alkossunk. Nekünk kellene mindazt össze-

gyűjtenünk, a mi a keletre vonatkozik, hogy azután az angol meg a francia tudósok idejöjjenek, ha a keletre vonatkozó tudományos anyagra szükségük van.

Szólna az 1848. évi XX. t.-cikkhez is, erről azonban ékesen beszélt Eötvös, a kinek fejtegetéseihez csatlakozik. A kulturtárczát elfogadja.

Szünet következett, amely után a vitát folytatták.

Gaal Sándor beszéde elején Metianu püspök nemrég elmondott beszédével foglalkozik s tiltakozik az ellen, hogy a görög keleti vallás nemzetiségi vallás volna. Letesz a ház asztalára egy oláh iskolai tankönyvet, mely Rákóczit hazaárulónak nevezi s az országgyűlésről, mint tartománygyűlésről beszél, a térképük pedig birodalmat ismer, melyben Magyarország is benne van. A felekezeti tanítók fizetésének javítását sürgeti. A vallás- és közoktatásügyi költségvetést nem fogadja el.

Lendl Adolf jelölősségre vonja a minisztert azért az ígéretéért, hogy az alapítványi birtokokat nem adja ki többé nagybérlőknek, hanem parcellázzák. És most mégis a régi állapotok vannak. Határozati javaslatot ad be, hogy a miniszter adjon felvilágosítást és részletes kimutatást az alapítványi birtokokról.

Ülés 3 órakor befejeztetett.

Vármegyénk és közelvidéke.

A nánási Kossuth-szobor nagy mintája már az érczöntőben van. Egyike lesz ez az ország legsikerültebb Kossuth Lajos szobrának, a tehetséges ifjú mester, Horvay fővárosi szobrász készítette. Az elmúlt vasárnap **Rákosi Viktor** kiváló írónk, a nánási választókerület szeretett képviselője **Horvay** mesterral Hajdunánáson lentjárt és a szoborbizottsággal együtt megállapították és kijelölték a Kossuth-szobor helyét, mely a nagy piacon, a legszebb helyen lesz felállítva. A szobor helyének kijelölése után most megkezdik a szobor alapozási munkáit is, mert szeptember első felében leleplezik a nánási Kossuth-szobort számos országgyűlési képviselőnek, esetleg magának Kossuth Ferencnek a jelenlétében is. Egyébként a nánási derék hajduk mozgolódnak a tekintetben is, hogy a hajduk atyjának, Bocskay fejedelemnek is szobrot állítsanak.

Szavazás a zsinati képviselőkre. A hajduhadházi ev. ref. egyháztanács július hó 28-án tartott gyűlésében adta le szavazatát a zsinati képviselőkre következőleg. Rendes tagok: Zsigmond Sándor, dr. Baltházár Dezső, Lengyel Imre, Padrah Sándor. Póttagok: Kiss Ferencz, Simon Károly. Ennek a szavazásnak azonban már csak erkölcsi jelentősége lehet, minthogy elkésve adatott le.

Tűzveszedelem Hadházon. Julius hó 29-én erős szél mellett Kolopi Hadházi Miklós udvarán délelőtt 11 órakor tűz ütött ki. Szerencsére erős munkával sikerült a veszedelmes tüzet lokalizálni úgy, hogy csak egy nagyobb s két kisebb melléképület lett áldozata. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Az udvaron gabonát csépeltek s nem lehetetlen, hogy valamelyik pipás cséplő gondatlansága okozta.

A b.-ujfalusi vásár. Berettyóujfalu községben a legközelebbi országos vásár — mint nekünk jelentik — augusztus hó 10.

és 11. napjain lesz. Az első napon juh, második napon ló és szarvasmarha, mindkét napon kirakodó vásár. A község ez idő szerint sertésvész miatt zár alatt áll, kilátás van arra, hogy az országos vásár napjái feloszabradul, a mit utólag az illetékes körök még tudomására hoznak a közönségnek.

Pártelnök-jelölés. A „Független Hajduság” írja, hogy a hajduböszörményi függetlenségi és 48-as párt intézőbizottsága és nagy választmánya az elhunyt Sívágó Gábor pártelnök helyére a böszörményi függetlenségi párt elnökéül Kálmán Lajos ügyvédet, nyug. kir. albirót jelölte egyhangulag. Az ottani párt összel fog tartani nagy gyűlést, a mikor bizonyára egyhangulag fogják Kálmán Lajost megválasztani.

Az édes apját lefűtötte. Hajduhadházon vasárnap délután ifjú Bereczky Gábor részegen megtámadta 70 év körüli apját. Az agg embert fűtötte, verte, rugdosta, míg előkerült az öreg ember másik két fia, kik lefűtöttek a lelketlen legényt. A lelketlen legény ellen a vizsgálatot megindították.

Szerelmi csalódás miatt öngyilkos. Földesen Benke Erzsébet cselédeleány sósvat ivott s az ellenszerek alkalmazása daczára is meghalt. A szép fiatal leány szerelmi csalódás miatt ölte meg magát.

Hirtelen halál. Idősb Papp Sándor nádudvari lakos a múlt héten a lovai közéssett s állítólag azok rugdosták volna halálra. Es azonban nem valószínű, hanem az, hogy szívvelhűdés következtében bukott lovai közés. Temetése általános részvét mellett folyt le.

Magyar név. Eszenyi Lajos hajdunánási illetőségű debreczeni lakos és kis-korú Zsuzsánna, Juliánna nevű gyermekei belügyminiszteri engedéllyel Dezső-re változtatták nevüket.

Az orosz Haynau pusztulása.

— Plehwe halálsejtelméi. —

Az orosz birodalom legfélelmetesebb zsarnokának, aki a népek rabigába hajtását és elbutítását valóságos művészetté tudta fejleszteni s akinél vérengzőbb zsarnokot nem tud felmutatni a történelem, Plehwe nek gyászos vége megszólaltatja a „Berliner Tageblatt” pétervári tudósítóját is, akinek több ízben volt alkalm a véreskezű, rettegett belügyminiszterrel beszélgetni.

Oroszország e rossz szellemét, ezt a „véreb”-et, ahogy őt sutogva általánosan nevezték az óriási birodalomnak még legtávolabb részében is, mint már alkalmunk volt több ízben megírni, kínos halálsejtelméi többször s már jó idővel ezelőtt győztörték.

„Alig pár nappal halála előtt — írja tudósításában nevezett lap munkatársa — meglátogattam őt fényesen berendezett pompás nyaralójában s Bobrikov haláláról beszélgetünk. Melancholisan jegyezte meg a rettegett zsarnok: „Bár az összes zavargó elemeket jól ismeri rendőrségem s helyemben bárki teljesen meg volna elégedve a tett elővigyázati rendszabályokkal és őrzésével, meglátja, én érzem, hogy jó magam is egy szép napon Bobrikov sorsára jutok. Mert a véletlen miatt egy ember sem érezheti magát teljes biztonságban.”

A merénylet napján, július 18-án, csütörtökön Plehwe titkárával együtt várakoztunk a rettegett belügyminiszterre a balti pályaudvaron, amikor két hatalmas robbanás rengette meg az egész környéket.

A titkár székéről ijedten ugrott fel és verejtékes homlokkal kétségbeesetten kiáltotta: „E pillanatban gyilkolták meg a minisztert!” Órára pillantottam; 9 óra 50 percz volt éppen. Plehwe pont 10 kor akart Peterhofba utazni. A titkár kocsihoz ugrott.

Mikor a helyszínére értem, abban a pillanatban tették Plehwe holttestét egy kocsiba. Nem láthattam tehát arcvonásait és csak a megilletődött közelben állók előadására kellett szoritkoznom.

Az eddigi híradásokat néhány érdekes részlettel egészíthetem ki. Mikor a merénylő a miniszter kocsiját meg akarta közelíteni, a rendesen a kocsi mögött kerékpározó titkos rendőr nekihajtott, hogy eltávolítsa. Ebben a pillanatban a merénylő a kocsi jobb oldali ablakának hajította a bombát, a titkos rendőr és merénylő pedig mindketten elesetek az utcán. A következő másodpercben már iszonyatos robbanás reszkettette meg a levegőt. A bomba Plehvét borzasztó módon megcsönkította. Egész arcát letépte s koponyája felső részét leszakította, jobb karját pedig teljesen szétzúzta és két oldalbortáját benyomta egészen mellébe. Természetesen nyomban meghalt. A pozordjává zuzott kocsiból a kövezetre repült az egy pillanattal előbb még rettegett miniszter élettelen teteme. Diszes egyenruhája összevérezve czafatokban lógott le rettenetesen összerongyolt holttestéről s mellén még mindig ott diszlett a Newszki Sándor rend vérekes szalagja, természetesen ez is darabokra tépve. A meghalt miniszter teste alatt találta a titkár azt a jelentést — és pedig sértetlenül — melylyel éppen a csárhoz sietett a boldogtalan Plehwe.

A titkár ekkor a merénylőhöz lépett aki szintén megsebesült s vérezett és nevét kérdezte. A merénylő valami érthetlent mormogott s valósággal öntudatlannak látszott. Valószínűleg elkábította a borzasztó detonáció. Mint később kitudt, altestén is megsértült és gyomra tájékról vettek ki az orvosok egy bombarészt. Az orvosok vélekedése szerint, ha csak vérmérgezést nem kap, felgyógyul. A kórházban fekszik s legálább eddig még nem lehetett kihallgatni. Nevét semmi szín alatt sem akarja megmondani, így hát eddig tökéletes homály fedi az esetet. Ugy beszéltek eleintén, hogy czinkostársát is elfogták a helyszínén, ezt a hírt azonban senki sem erősítette meg eddig.

Mi az újság?

Hercegnő bűnrészes. Nápolyból írják, hogy Portciban feltűnést keltő gyilkosság történt, amelyben az arisztokraták játszották a főszerepet. A vérengzésről a részletek a következők: Capasso Charlotte és Emilia előkelő szülők gyermekei árvaságra jutván, Javarone Vincens gyámkodása alá kerültek. Javarone a gondjaira bízott hölgyek pénzét saját céljaira fordította s e mellett az idősebb hölgynek tisztességtelen ajánlatot is tett. A két hölgy rokonaik tanácsára hallgatva, a bírósághoz fordultak és kérték, hogy más gyámot nevezzen ki. A tárgyalásra, amelyet tegnap kellett megtartani, a két hölgy egyik rokonuk, gróf Bockinger társaságában jelent meg. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert Javarone, akit szintén megidézték, nem jelent meg. Rövid várakozás után a bíróság elhasztotta a tárgyalást. A két hölgy a gróf nagybátyjukkal távozott a bíróságtól. A hapu alatt hirtelen előugrott az addig elrejtőzött gyám és készt az idősebb nőver keblébe dőfte. A szerencsétlen nő minden jajszó nélkül ott a helyszínén kilehelte lelkét. A gyilkos gyám a másik hölgyet és megtámadta, de ezen ép úgy, mint a grófnak, csak jelentéktelen sérülést ejtett. Ezután a gyilkos

maga ellen irányította fegyverét, de az elősiető rendőrök megakadályozták az öngyilkosság elkövetésében. A gyilkosság elkövetése után nemsokára — ez okozta a legnagyobb meglepetést — letartóztatták a 70 éves Laviano hercegnőt, a két nővér nagyanyját, akit bűnrészesekkel vádolnak.

Öt gyermeket szült. Mokrinból jelentik: Szerbpadé községben Mészáros Sándorné, odavaló polgárember felesége öt gyermeket szült. Négy fiút és egy leányt. A gyermekek közül három egy óráig élt, kettő pedig félóraig. Anyjuk teljesen egészséges. Terontálmegyei tisztiorvos a hír vétele után azonnal odautazott. A gyermekek között egy sem volt torzszülött, csak valamennyi apró és gyöngye volt.

Gyilkossági kísérlet a tőzsdén. A Mária Valéria-utcában levő Tőzsde kávéházban hétfőn délelőtt tizenegy órakor véres szurkálást rendezett két börtönös, akik sógorok. Az egyiket Mezei Fülöpnek hívják, a másikat Tusák Sándornak. Régtől fogva családi viszálykodás folyt köztük, szóval, levelekben szidták, sértegették egymást, revolvert ijesztgetett egyik a másiknak. Hétfőn végre egymás mellé kerültek a Lloyd-kávéházba, Mezei csufolni kezdte Tusák családi viszonyait és adósságokat emlegetett, amiket ő soha nem fog megkapni a derék sógortól. Tusák felugrott, megtámadta Mezeit, aki azonban kirántotta kését és több helyen megszurta. Tusákot egyszerre elborította a vér és összeesett. Kihívták hozzá a mentőket, a kik bekötötték a sebeit s a Rókusba vitték. A szurkáló sógort a rendőrségre vezették.

Egyházak és iskolák.

A debreczeni állami főreáliskola értesítője (az 1903—904. isk. évről). Összeállította Fazekas Sándor igazgató.

A debreczeni állami főreáliskola évről évre fejlődik, izmosodik. Derék tanárkar vezetése alatt az ifjuság nemcsak oktatásban, de nevelésben is részesül, még pedig hazafias irányban.

Jelen értesítő hü képét adja az intézet mult évi működésének.

Értekezéssel kezdődik. Fazekas Sándor „A szülői értekezletekről” cz. alatt ismerteti azt a mozgalmat, mely Waldapfel János kezdeményezésére indult meg Budapesten s melynek célja közelebb hozni iskolát és családot egymáshoz.

Aztán az elvégzett tananyagot, az írásbeli dolgozatok czimeit sorolja el. A IV-ik fejezetben az év történetére vonatkozó adatokat találjuk. Volt az intézetnek 298 növendéke. Vizsgálatot tett 278, kik közül elbukott 57. Az érettségi vizsgára 20 tanuló jelentkezett, kik mindannyian sikerrel állották ki a vizsgát. E ritka szép eredmény dicséretére válik a tanárkarnak.

A tanárkar minden alkalmat megragadott, hogy a növendékekben a hazafias érzést erősítse. Hazafias ünnepélyt tartottak Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulója, Erzsébet királyné emlékére, márczius 15-én, április 11-én, október 6-án pedig a honvéd sirokhoz mentek ki a növendékek s ott rőták le a névtelen hősök iránt kegyeletüket.

Az év folyamán több kirándulást tettek. Így kirándultak Hajdudházra a Földi János

si-jához, a halápi erdőre, megtekintették a gázgyárat, gépjavitó műhelyt, közbiztonságot.

Az intézet felszerelése mintaszerű. A természetrajz, földrajz, történelem, vegytan, geometria, rajz tanításához gazdagon felszerelt szertárai vannak. A tanári könyvtárban 2464 mű van. Az ifjusági könyvtár ez évben is értékes művekkel gazdagodott.

Az önképzőkör, tornakör ez évben is működött.

A tanárkar — a hitoktatókon kívül — 16 rendes tanárból állott, kik közül 14-en irodalmilag és társadalmilag is derekasan munkálkodtak.

A jövő isk. évre a beiratkozások szept. 1—3. napjain eszközöltetnek. A javítóvizsgálatokat augusztus 29. 30. 31. napjain tartják.

Lelkész-beigatás. Kisujszálláson Török Imre, városunk szülőtte, akit egyhangu meghívás útján választott meg lelkészévé ez a népes és virágzó nagykunsági ref. gyülekezet, vasárnap foglalta el remek predikációval lelkipásztori tevékenységének új terét. Az új pap tiszteletére délelőtt népes bankett volt, amelyen Kisujszállás polgársága felekezeti különbség nélkül részt vett. Török Imre ennekelőtte a kunhegyesiek népszerű lelkipásztora volt.

Szabadságon. Könyves Tóth Kálmán ref. lelkész tegnap este családjával együtt Feketehegyi fürdőre utazott négy heti tartózkodásra. Helyettese ez idő alatt Sáfrány Lajos felsőleányiskolai lelkész jellegű tanár.

Pályázat tanítói állásra. A nádudvari ref. egyháznál 1650 koronával javadalmazott fi-tanítói állás üresedett meg. Pályázati kérvények augusztus 6-ig nyújthatók be Veress lelkészhez.

A gör. katolikusok ünnepe. A gör. kath. egyház ma ünnepli Illés próféta emlékeztét, mely alkalmából a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletek a vasárnapokon szokásos sorrendben fognak megtartatni.

UJDONSÁGOK.

Emlékezés 1849. aug. 2-re.*

Városunk de árva!
Muszka tábor erre tart.
Durva népe vérünk ontja.
Dulja drága szép hazánkat.
S nemzetünkre hoz vihart.

Visszaverni gyenge.
Harcot elfogadni kész.
Ujra csatanóta zenge.
Halni megy a hős levente
S nem riasztja semmi vész.

Dörg' az ágyu, bomba.
Kis sereget elsodort,
Dönti sirba, gyászhalomba,
Dalban örzi hála, monda
Itt e sirban álmódót!

Debreczeni munkások Amerikában.

— Az utra indulás. —

Megható bucsuzkodás történt tegnap este fél 11 órakor a vasuti állomáson.

* A debr. munkás dalegylet részére írta Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész. A dalegylet ma délután fogja énekelni a honvéd temetőben tartandó ünnepélyen.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

A debreczeni államvasutak műhelytelepének négy, illetőleg öt derék magyar munkása (műasztalosok) indult a budapesti vonattal Amerikába.

A szülőföldtől, a szerető édes családtól, a küzdésekben részes hiv bajtársaktól, a drága hazától, sirva, sajnó kebelrel szakadt el ez az öt életerős, értelmes, tisztességes és tiszta magyar munkás ember. Majd megszakadt a szívek, hogy válni kellett mindentől, a mi kedves volt nekik.

A műhelytelep munkásai közül több százan kísérték ki a kivándorlókat és a zokogó családtagok, feleségek, mert mindnyájan nős emberek ők... Megható volt ez a bucsu, megható volt ez a távozás.

— Hát miért vándorolnak ki? kérdeztük az egyik szomorú, bánatos arcú ifju embert.

— A szolgaságot, az elnyomatást, a jogtalanságot már nem birtuk elviselni.

— Szomorú az, mondotta a másik, hogy a magyar munkásnak kell kivándorolni a hazájából, szólt a másik.

— Lettünk volna csak cseh trombitások, akkor lett volna becsületünk a felügyelő ur előtt, hangzott a bus panasz.

— Mi kivándorolunk, az idegen fajzat meg tollasodik, bevándorol.

Nehéz volt hallgatni a fájdalmas kitérőket a magyar államvasutak rabszolgatartó rendszere ellen és mint hallottuk, ezt az öt uttörőt majd még sok más munkástársok is fogja követni a debreczeni műhelytelepből. Mindannyian magyar munkások, a kik menekülnek a rabszolgaságból, mihelyt az utiköltségek meglesz.

— Csak öten mennek most, de lélekben már ötszázan velők vándorolunk ki, kesergett az egyik értelmes magyar munkás.

A kivándorlók, a kik az éjszakai vonaton nehéz szívvel indultak a kivándorló magyarok Golgota-utjára, névszerint ezek:

Müller Márton, Juhász Lajos, Kutas Gábor, Balla Károly, Ormós Gábor, (az utóbbi Budapesten csatlakozik hozzájuk) mindnyájan nős, ifju magyar emberek... Szegény magyar emberek! Szegény magyar hazánk!

Katonazenekarunk és a mai ünnepség.

Az 1849. évi debreczeni csata évfordulóján ma tartandó ünnepség rendezése vasárnap délelőtt a katonazenekart akarta elkérni az ünnepélyre az a fölött rendelkező ezredes.

Az ezredes adjutánsával beszélt a két rendező, aki miután kijelentette, hogy minden szavát vegyék úgy, mintha az ezredes maga mondaná, — örvendett, hogy az ifjuság legyőzte a katonaságtól való alaptalan idegenkedést s bátran fordult hozzájuk kérelmével.

Majd azt felelte a rokonszenves adjutáns, hogy a kérést szívesen teljesíték, de félnek az — ujságíróktól. A zenekar ugyanis szerződött a Makó színtársulatához s több, mint fele ma Máramaroszigeten van, ahol Makó játszik. S ha töredék zenekar vonulna ki a temetőbe, az ujságírók éles bírálatnak tennék ki magukat bizonyosan.

Ezért nem adhatják át az ünnepségre a zenekarukat. Mindenesetre örvendezünk a derék, hazafias beszéden, de egyben megnyugtató az ismeretlen adjutáns urat, hogy bírálatunk csak a legelismerőbb lett volna, ha a szabadságharcban elesett honvédek a mai katonaság is megtisztelte volna azzal, hogy zenekarát kiengedte volna temetőjükbe, virágos sírjukhoz.

— **A debreczeni csata.** Ma délután ünnepli meg a debreczeni közönség és ifjuság az 1849. augusztus másodikán Debreczen alatt megarczott csata emlékét. Az ünnepély előre hirdetett műsorában csak annyi változás történt, hogy a szabadságszobornál Madai Gyula szavalja el „A debreczeni emlékkertben” című, ez alkalomra írt költeményét. Gulyás József ugyanis elutazott. A közönség mint minden esztendőben, bizonyára ma is nagy számmal megy el az ünnepségekre és vonul ki, különösen a honvédtemetőbe.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága augusztus hó 5. ik napján, pénteken délután 3 1/2 órakor a városháza közgyűlési termében bizottsági rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Polgármesteri jelentés 1904. május és június hónapokról. Kereskedelemtügyi m. kir. miniszter urnak 48.666/1904. számú leirata, a Debreczen-Nagyvárad közt tervezett villamos üzemi vasut építésére. Tanácsi előterjesztés arról, hogy a folyó évi 128/7092—1903. bgy. sz. közgyűlési határozat folytán a honvéd főreáliskolába felvételre két ifju lett bemuatva. Városi árvaszak jelentése az 1904. év I-ső feléről. — Tiszti főügyész jelentése a városnak folyamatban levő pereiről. A Dobozi-féle ház utáni ondódi föld elidegenítése felett a névszerinti szavazásnak első ízben való megejtése. Tanácsi előterjesztés a gyámpénztárt vizsgáló bizottságha Szilágyi Imre törvényhatósági bizottsági tag lemondása folytán egy tagnak választása. Ugyanaz a felleendő újabb nagykölcson ügyében. Tanácsi határozat, melylyel a beállott tartós szárazság folytán az erdősegek a legeltetésre felszabadítottak, jóváhagyás végett betérjesztetik. Ugyanaz a Halápon létesítendő elemi iskolai építkezésekre 5200 korona póthitel engedélyezése iránt. Szabadságolás iránti kérvények. Nyugdíjazások. Bába oklevelek kihirdetése.

— **Árvay Lipót országos levéltárnok és neje** az este 6 óra 28 perckor érkező gyorsvonattal jöttek városunkba, az augusztus 2-diki csata emlékünnepeire, melyen 55 év múlva a 17 éves ifjúból ma már 71 éven felüli aggyastyánná lett tisztelt nevű történetudós részt kíván venni, s ha több mint félszázaddal ezelőtt a fiatal honvéd karddal kezében szolgálta hazáját, most a szelid toll hatalmával jön meghódítani a visszaemlékezések felidézése által a jelenkort. A nagy és emlékezetes ünnepnap minden mozzanatában részt vesz a vendégpár, kimennek a honvéd temetőbe és a csatásíkot is megsejmelik a Nagy Sándor halmáról, este pedig a Petőfi dalkör által a nagy-erdei vígadóban rendezett dalestélyen „Visszaemlékezések a debreczeni esatára” czimen

felolvasást tart illusztris vendégünk Óváry Lipót országos főlevéltárnok, kit legközelebb tüntetett ki az olasz kormány, a mennyiben magyar-olasz irodalmi érdemes működéséért az olasz korona rend kommandátorává nevezték ki. Ez estélyen részt vesznek az öreg egyenruhás honvédek is, kiket a Petőfi dalkör az egész napi fáradság után vacsorára hívott meg. És a dalkör által előadott darabok után befejezésül tánczra perdül a fiatal-ság, mely hogy jól fog mulatni, arról kezeskedik a Petőfi dalkör által rendezett ünnepélyek jó hírneve.

— **Személyi hír.** Roncsik Lajos főszámvevő Karlsbad fürdőből hazaérkezett.

— **Bányász ifjak tanulmányutja.** A selmeczbányai bányászakadémiának tizenöt hallgatója vasárnap erdélyi tanulmányutjukban megtekintették Debreczent.

— **Az erdei legelők.** A városi tanács megbízása folytán az erdei legelőknek árverését vasárnap délelőtt tartották meg a városházán. A savósgáti legelőt Polgári Bálint 1500 koronáért, az Apafát Zöld János 325 koronáért, a monostori Tóth István 500 koronáért akarták bérbe. A tanács kimondotta, hogy az árverést nem hagyja jóvá azért az összegért, melyet megajánlottak, mert a legeltetés a fölajánlott bérösszeggel szemben tetemes veszteséget jelentene a városnak.

— **A. M. Á. V. altiszti kör** elnöksége felkéri azon t. tagjait, kiknek az aug. hó 6-án rendezendő társas kirándulásra kibocsátott aláírási iv valami oknál fogva kezeikhez nem jutott és részt venni szándékoznak, hogy a körhelyiségbe (Ispóty-utca 1. sz. alatt) a kör szolgájánál aláírásukat eszközölni sziveskedjenek, hol is a kirándulásra vonatkozó bővebb adatok is megtekintethetők.

— **Meghaltak.** Tóby Lajos ev. ref. 38 éves nyugalmazott néptanító, Lovas László ev. ref. 5 hónapos, Lakatos Imre ev. ref. 20 hónapos, Preizler Berta izraelita 7 hónapos, Balogh Margit ev. ref. 21 napos, Lakatos György ev. ref. 6 hónapos, Vida Józsefné Szabó Zsuzsanna ev. ref. 51 éves szegényházi ápoló.

— **Lovas rendőrök nyomora.** Panaszos levelet küldtek hozzánk a lovas rendőrök, akik csekélyke (havi 78 korona) fizetésökből még lovat is kénytelenek tartani. A nagy drágaság miatt panaszkodnak, hogy nem tudnak megélni. A fizetésökből egész hónapra ugyanis, miután a takarmány is mérgegrága, alig marad a saját és csaiádjai eltartására 16—20 korona. Tekintettel e rendkívül mostoha viszonyokra, rendkívüli drágaságra pótlékk kellene segíteni nyomoruságos helyzetökn.

— **Csokonai-Vitéz Mihály fürdőzése.** „Az utolsó idyll” czimen D'Artagnan következő érdekes visszaemlékezéseket közli a nagyváradi hévizekről: Minden módi a világon. A fehér czipős unokát látva, nagyot nézne a gonosz apa, aki anno 1860, 1861 sarkantyus lakcsizmában jelent meg igen elegánsan a biharországi „püspök-bányá”-ban. Akkor az volt módi meg a „Für-

Minden háznál szükséges

a ruhák tisztán tartása, a pecsétektől való megkímélése, mely tisztítás és javítás sehol sem eszközölhető jobban és olcsóbban, mint

MINÁRIK JÓZSEF

polgári és katonaszabó,
DEBRECZEN, Vár utca 2. szám alatt
elsőrendű vegytisztító intézetében.

dői-levelek. Öt-hat kolumnás tárczákat közölt a néhai „Hölgyfutár“ hazai fürdők báljairól s a megérkezett illusztris vendég ablaka alatt nemcsak a cigány huzta el a köszöntőt. A lapokban is külön cikkben emlékezett róluk a „r. l.“ Rendes levelezőt jelentett ez a két apró betű s annak hizelkedett minden fürdői mama és kisasszony. Különben „ki nem tették az ujság“-ba. Világfürdők világhírű vendégeiről azonban még most is meglehet emlékezni. Az is érdekes, nagy tudósok, írók, a toll hősei hogy és miként tüdültek. Régebben magyar poétáinknak nem igen jutott drága „feredők“-re. Kazinczy Ferencz „távolról sem az írói jövedelméből nyarala“ a váradi hatalmas hévvezeknél, de „egyszer-egyszer néhány ökröt, máskor rozst, gyapjut mit ada el“ a széphalmi gazdaságában. *A boldogtalan Csokonai Vitézt, mikor már nagyon beteg volt, ugyancsak a váradi hévvezekre „a nagytekintetű, szives és készséges Mecenás, téglási Beck Pál császári és királyi kamarás ur küldötte vala“ gyógyulni . . . Ámde Csokonainkon már a csoda erős váradi hévvezek sem segíthetett, letört a Lilla dalok költője fjusága virágjában,*

— **Elutasított felebbezés.** A csapókerti II. járás lakói június hó 5 én kertgazdát választottak. A kertgazda, miután két jelölt visszalépett, Kánya Lajos lett. Szilágyi József és társai a választást felebbezték. A tanács a felebbezést, miután a vizsgálat kiderítette, hogy a választáson szabálytalanság nem fordult elő, a felebbezést visszautasította.

— **Halálozás.** Klein Jenő debreczeni születésű utazó szombaton Budapesten hirtelen meghalt. A 39 éves életerős embert felesége és kiterjedt családja siratja. Vasárnap délelőtt temették el.

— **Elvesztett 40 koronát.** Nagy kár érte N. lovasrendőrt hétfőn. A városháza emeletén kellett várakoznia, miközben 40 korona értékű bankót a sapkájába tett, úgy ödöngött aztán a folyosón. Egyszer csak mikor a pénzt ki akarja venni a sapkájából, már csak a hült helyét találta. Lehet hogy szórakozottságában kiejtette, de az is lehet, hogy a pénzt ellopta tőle valaki. A szegény családos rendőr ez után is kéri az illetőt, akinél a 40 koronája van, hogy szolgáltatassa vissza.

— **Verekedés a vonaton.** A vasárnapi kirándulás végeredményeképp nagy botrányt idézett elő vasárnap este két debreczeni polgár a vasuti állomáson. Mindketten a Bocskay-kertből jöttek s már a vonaton összeküldömböztek. Az állomásra érkeve alig léptek le a vonatról, egymásra támadtak. A verekezés hevében az egyik valami éles szerszámmal hatalmas sebet ejtett a másik fültővé. A botránynak a rendőrség előtt lesz a folytatása.

— **Tolonczuton haza.** Az Emlékkertben találta éjjel a rendőr Katz Hani cselédleányt, ki Löfkovits Izsák margittai lakostól szökött Debreczenbe a szeretője után. Hazatolonczolják.

— **Orpheum a Bikában.** Nagy sikerrel mutatkoztak be tegnap este az Angellotti mulató legújabb tagjai. Fejtűnést keltezt csodálatos mutatványjaival Fréyes a hírneves villamos bűvész, kinek minden száma páratlan a maga nemében. Kiválnak az új tagok közül még Mes Pigouns tánczosnő és Joe de Dias a hírneves spanyol primadonna.

— **Lopás.** Barcza Barna tanító sziv utca 18. szám a udvaráról álkulesesal való behatolás vagy besurranás útján ismeretlen tettes 4 libát 10 korona értékben ellopt.

— **Elvesztett** vasárnap délután a Kölcsey utcából, Nyomtató és Hatvan utcák között kereszttül a kisállomásig egy dupla fedelű ezüst anker óra, vörös réz karikával acél csüngő lánczon. A megtaláló megfelelő jutalmat kap.

— **A piac legélénkebb helyén** egy üzlethelyiség kiadó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik ujdonságok áruházában** (a Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csakis jó minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab árun látható, a vevő közönség pedig igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

Társas-élet.

[Galamblovó-verseny a nagyerdőn.]

Vasárnap délután a nagyerdőben galamblovó versenyre hívta meg ifj. Waldeck Frigyes gróf ismerőseit s a lövöldök tagjait. Nem igen megszívlelendő mulatozás bizony ez vadász urainknak, de mégis van egy-két érdekes megjegyzésünk a szépen sikerült versengésről.

Mindenek előtt meg kell emlékeznünk a rendező grófról. Most már az ünnepe után nem csodálkozunk rajta, hogy ő rendezte e galambpusztító versenyt, mert ahogy ő kezeli gyilkos szerszámát: valóban elisme része méltó. Egész délután alig hibázott el egy-két galambot. Szegény kis galamb, a melyekre ő fogta rá a fegyvert, alig repült fel két-három arasznyira, holtan bukkott a homokos porba.

De talán meg biztosabb kezű, bátyja: Waldeck György gróf. A verseny tárgyak közül egy szép ezüst szivartárczát ő ajánlott fel s mikor a tárgyért indult a verseny ő és Frigyes gróf öcsese egyenlő eredménnyel vívták meg a küzdelmet. Persze a saját tárgyat nem akarta maga megnyerni: döntő lövés nélkül Frigyes öcsének engedte át.

Egy érdekes idősebb ur is részt vett a versenyben. Delután, a lövöldözés elején nem kedvezett neki a szerencse; a zárt kalitokból kiröppentett galambok nem igen akartak fölszállani, csak hosszas hajigálásra. Ugy látszik ez idegesítette a jó arczu idősebb urat, mert igen sokszor tévesztett. Annál jobban belejött azonban alkonnyatfele. Lövéseire úgy bukkak a szegény kis galambok a földre, mint valami élettelen kódorabok és „dupplázni“ is alig-alig kellett a jó kezű lövőnek. Érdeklődünk a neve iránt. Örömmünkre és meglepetésünkre idősb. Waldeck Frigyes grófnak mondták a kitűnően lövöldöző urat. Szóval az egész nap a három Waldek gróf diadala és dicsősége volt. Az apáé és a két fiué.

Igen szép jelenet is játszódott le a verseny alatt. A legszebb tárgyat idősb Waldeck Frigyes gróf nyerte meg. E díj szép, ezüst pálinkás készlet volt, melyet ifj. Waldeck Frigyes gróf adott. A verseny után, a fiu maga vitte azt oda győztes édes apjának s kezet csókolt a biztos kezű öreg bácsinak, a jó kedvű idősb Waldeck Frigyes grófnak.

Ugy hallottuk, hogy a lövöldözők galambokat (bizony több százat is meghalad), a kórháznak ajándékozzák, hogy a betegeknek készítsék el. Ez valóban dicséretet érdemlő tette a rendezőnek. Ha már nem sajnálták

lelövöldözni azokat a szép, kis bohó galambokat, legalább jó helyre adják őket — holtuk után.

Még a közönségről is szóljunk egy keveset. Bizony édes kevesen voltak kint egész délután. Asszonyok és lányok mindössze tizenketten nézték meg a galambok pusztítását. De az azután nem igaz, mintha „csendesesen“ sirdogáltak volna, mint a hogy a „Debreczeni Ujság“ írja. Dehogyan sirdogáltak. Nevetgáltak, ha nem sikerült egy-egy lövés. Vagy ha valamelyik félig-meddig talált galamb a vadász bosszuságára kirepült a hálóból.

A versenyzők ugyszólván katonák voltak mindannyian. Szépen lóttek a három Waldeck grófon kívül különösen Buzás főhadnagy ur. Meg egy fiatal urvadász is, kit a lányok ugyancsak biztattak:

— Vigyázzon Jenő! El ne hibázza!

Egészen bealkonyodott, mire a verseny véget ért.

Békés András.

TÁVIRATOK.

Port-Artur ostroma.

London, augusztus 1. Csifuból érkezett jelentések szerint július 28-án megkezdődött Port-Artur ostroma. A japánok éjjel kezdték a támadást és pár óra múlva két erődöt foglaltak el. Az egész város ég.

Páris, augusztus 1. Négy napi folytonos harc után a japán csapatok minden állásukból kiverték az orosz csapatokat. A harc a város égő utcáin folyik. Már csupán az Aranyhegyen épült vár daczol csupán.

London, augusztus 1. Port-Artur elestét felhivatalosan is megerősítették.

Pétervár, augusztus 1. Keller tábornok, akit japán gránát megsebesített, sérüléseibe belehalt.

Merénylet Szófiában.

Szófia, augusztus 1. Petkovot, a szobranje elnökét, mikor a városkertből jött ismeretlen ember vasbottal megsebesítette. Sérülése nem életveszélyes.

Plehwe merénylője.

Pétervár, augusztus 1. Plehwe gyilkosa dél-oroszországi bányász-növendék. A bomba melinit-keverékkel volt megtöltve és így tizszeres erővel robbant fel. Büntársait nem akarja megnevezni. Azt mondja, életének célját elérte: hóhéreké fogja megölni. Pétervárott egy finn diákot letartóztattak.

Bánffy zágrábi diszpolgársága.

Zágráb, 1904. augusztus 1. A városi közgyűlésen Heggenhauer ellenzéki horvát városi képviselő azt indítványozta, hogy Bánffyt, a magyar országgyűlésen elmondott utolsó beszédéért, melyben a horvátok ellen támadt, Zágráb diszpolgárai közül töröljék. A többség sorából Schwarcz dr. azt felelte ez indítványra, hogy mivel Bánffyt nem az érdemeiért, de miniszterelnök-

ségére való tekintettel választották meg zágrábi diszpolgárnak, bár igaz, hogy a legutóbb elmondott beszéde a horvátok érdekeivel össze nem egyeztetendő, de nem kell Bánffyól martirt csinálni, maradjon csak diszpolgárnak. Ilyen értelemben határozta, míg folyton Bánffyt abczugolták. A horvátoknak ez a határozata nagyobb dicsőségére szolgálhat Bánffynak, mint mikor diszpolgárrá választották. Egyébként Tisza István gróf is megtanulhatja ebből, hogy mire becsülje az ilyen hivatalos diszpolgárságot.

Hiány az erzsébetvárosi plébánián.

Több fővárosi napilap megírta, hogy Totkfalussy Béla, a közelben elhunyt erzsébetvárosi plébános a plébánia alapítványai és misepénzeiből több ezer koronára rugó összeget elsikkasztott. Mint értesülünk, a hiányzó pénztári összeg teljesen meg fog térülni az elhunyt plébános életbiztosítási kötvényeiből, melyek korántsem vett fel a plébános oly nagy összeget, mint azt megírtuk, továbbá a lefoglalt bntorzatából és egyéb hagyatékából. Totkfalussy Béla ugyanis végrendelet szerűleg intézkedett, hogy a hiányzó összeg a vagyonából fedeztessék és így sem a székes főváros sem az egyház sem pedig az érdekelt felek nem szenvednek kárt.

Olvasóink rovata.

Mire fog ez vezetni?

Még mindig nem látja be a magas kormány, hogy mily nagy csapásnak néz az ország elébe? a kivándorlás által. Nincs nap, hogy az eszmével megbarátkozott családok ne szánják el magokat, hogy itt hagyják az őseink által megszerzett tejjel-mézszel folyó szép Magyarországot, s azon tűzhelet, hol születtek.

En ezt úgy veszem, mint a ki öngyilkossági eszméket forgat agyába; sokáig készül reá, végtére is az a vége, hogy végrehajtja.

Maholnap azon vesszük észre, hogy egy a kis iparos, mint földmives munkások kivándorolnak. Kérdem: azok helyett ki fogja végezni a munkát? A kis iparos dolgozna szívesen, hogy családja részére a mindennapi kenyerét megszerezze, de nincs ki nek, mert a gyárak és a külföldről beözönlött rongy áruk teljesen tönkre tették. Nem kell ma már jó áru, csak a szemnek megnyerje a tetszését és hogy olcsó pénzért lehessen beszerezni, — sajnos! „ez kell a magyarnak?”

Kulcsár Gyula.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

A N° 5. lakója.

Irta: Laky Imre.

6. [Tilos az utánnyomása.]

— Nem úgy történt. Bátyám a nagy felindulástól remegni, aztán görcsösen zokogni kezdett. Bámultam. Ez hát az erős férfi? — Undorodni kezdtem tőle, mint magamtól. Felugrottam s azt a szót vágtam arczába:

— Gyáva! Gyáva!

Összerázkódoit, öklével arczul ütött, hörgőszzerű feljajdulással kiugrott a szobából, elrohant a házból.

— Feneketlen ürrel szivemben, sajtó

fájdalommal arczomban felemelkedtem. A tépett inget ledobva tisztát váltottam. Ide ültem az asztalhoz, a tükört magam elé téve néztem mellemen az áruló anyjagyét. Ennek el kell tűnni erről a testről!

— A sebesült félig felemelkedett, levette sebérol kezét s fagyos tekintettel a rendőr felé fordult.

— Biztos ur nézze meg, jól eltüntettem-e?

Kis, feketedni kezdő peremü lyukacs-kából alig szivárgott vér. — Az ellenőr ijedten hozzá lépett, gyöngéden visszafektette a párnára. — Szemei bágyadtan lezárultak, hogy még egyszer felnyitva erősen a rendőrré tekintsenek. Elhaló suttogással könyörgött:

— Ugy-e, nem fogják megtudni, ki voltam? Két becsületes embert a sárba vinne a szögyen. A harmadik — a csábitóm — annak a levelet adja át, az csak ön, nem hivatalosan, név ugy sincs aláírva, esküszöm abból a hatóság mit sem tud meg, — átadja-e?

Habozva ejtette ki a rendőr:

— Igen. Névtelen halott leszek. Hamisság volt életem. Hamis névvel jutok a sirba! Csak gyanus. Jönnék. Látom őket. Az utcába befordulnak, nagy a sötétség, a levelet —

Görcsösen felemelkedett s mint a letört virág visszahanyatlott. Vége volt. Kiszenvedett.

A komor ellenőr ijedten kapott szeméhez, mintha valamit elvesztene. Zsebkezdőjével megtörülte arczát, a levelet zsebre dugva feltárta az ajtót.

Beléptek a mentők.

— Belső elvérzés. A lövés halálos volt. Itt már nem segíthetünk! Jó éjt ellenőr ur! Az ocsmány öreg asszony veresre dörögött szemekkel jött be a szobába, két égő gyortyát állított az asztalra.

Az ellenőr lepedőt boritva a tetemre ugy elsietett, mintha üzné valami az ötös számú szobából.

A félig nyit ajtókból kíváncsi tekintetek követték, míg be nem zárult utána a sötét épülettel piszkos ajtaja.

Köruti diszes palotában lakik B. kapitány, így mutatja a budapesti lakásjegyzék a komor gondolatokba elmerülő ellenőrnek.

Tíz év óta hiven, katonai pontossággal, a törvények és rendeletek értelmében teljesítette kötelességét, soha, senki kedvéért, sem jó szóért, sem ígéretért, sem fenyegetésért nem tért le a rideg, egyenes, hivatalos utról.

A részvét sugalta gyenge pillanatában olyan ígéretet tett a haldokló leánynak, melyet nem tartott hivatalos kötelességével összeegyeztethetőnek. Engedheti-e azt a haldokló idegen név alatt eltemettetni? megtarthatja, továbbíthatja-e a levelet, melyet a haldokló bizott rá, anélkül, hogy arról hivatalosan tadamást ne vegyen.

— Nem, ezerszer is nem, azt sugja hivatalos lelkiismerete.

[Folytatjuk]

Nyilttér.

Eladó fodrász üzlet
vagy bérbe adó.

Nyil-utca sarok.

Kedvező feltételek.

Értekezni ugyanott

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **piacz-utca 59. sz. a.** 10 év óta fennálló

virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én piacz-utca 69. szám alá**, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyezem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Jakatka Alajos

műkertész.

Egy szakképzett ember

czipő nagybani készítéséhez

egy társat keres

3, vagy 4 ezer korona készpénzzel, a mely jó jövedelmet biztosít. Czím a kiadóhivatalban.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

Vasaszterga- és vasgyalu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá elvállalok mindenféle **gép-részek** ujonnan készítését vagy javítását, **szerszámgépek** készítését.

Ajánlom új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, úgy hogy a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése megakadályozódik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelősség mellett pontosan és a lehető **legolcsóbb árban** teljesítek.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavító műhelye

DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 22.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedt minden szó 4 fillér.

A volt Vadász Emil féle szálló telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szedlák Józseffel az Átkosföldi szálló telepen. Telefon szám 192.

Ügyes füző kerestetik a debreczeni eszmadiák termelő és árucarnokához. Jelentkezni lehet a gyártelepen (Margit-fürdő.)

Pénztárnok, ki könyvelésben jártassággal bír s már üzletben alkalmazva volt, azonnali belépésre ajánlkozzon. Czim a kiadóhivatalban.

Fajtiszta 3 hónapos vizsla kölykök eladók. Apjuk Champion-Tommi Párdorf (oszt. ebtörzskönyvbe bevezetve.) Czim Eisner Sámuel gazdatiszt, Gyulahalmi bérgazdaság, utolsó posta Ujfehértó.

Csinosan butorozott szoba, külön bejárattal, kiadó Széchenyi-u. 27. sz. a.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hektoliter termelés és hektoliterenként 10 korona refectióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasutés dohánybeváltó hivatalhoz vezető főutczán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Értekezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874. sz. alatt.

Erdei József

épület- és műlakatos
DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok **dus választékban gyári áron részletfizetésre is kaphatók**

BORSOS KATÁNÁL**DEBRECZEN, városház épület.**

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

A

Hidegvizgyógyintézet
a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle
gyógyfürdők
előállítatnak.

827/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 688/14 1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Zoltán Viktor részére Rudnyánszky Gyula debreczeni lakostól 138 korona tőke és eddig összesen 15 kor. 20 fillér perköltség erejéig 1904. évi Április hó 2-án bíróság felülfoglalt és 3115 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1904. évi augusztus hó 13-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Csapó-utca 19. sz. alatt a Stelly Géza 60 k. és j. i. és Koch testvérek 150 k. és j. i. követelése erejéig is megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. évi július hó 11-én.
Bódogh Zs. birói kiküldött.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legsolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtérrel szemben kaphatók, hol úgy a legszerényebb, mint a legdíszesebb menasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul összkészíthetnek.

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező **visgyógyintézet** klimatikus gyógyhely és nyaralótelep, 10 percrenyire fekszik a Kassa-Oderbergi vasut hasonnevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok »Fátra« nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger színe felett. A telepnek a modern hydrotherapia kívánalmainak megfelelően berendezett, dr. Saád Andor kincstári orvos vezetése alatt álló **visgyógyintézet, 51 kincstári szállodája, fényes ét-, gyógy-, zene- és látzóterem, kávéházi helyiségek és tágas verandái vannak.** Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékkel, az egész telep vízzel öblített szennyvízcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északról magas hegyek által védett fekvése miatt enyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagykiterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ózondus. A telepről minden irányban jól gondozott kocsis- és gyalogséutak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésre érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasut és az új villamoserőre berendezett műfűrés.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő postás távirtdahivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett **szobák** ára a főidény alatt [jul. és aug. hó] 2-6 korona. **Teljes ellátás** [pensió] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel 4 kor. 60 fill. [Egyszerűbb] ellátás 3 kor. Tabled'hote öt fogással szemlényenként 2 kor. 60 fill., külön asztalnál terítve 3 kor.

Az elő és utóidény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50%-al olcsóbb.

Ugyanekkor teljes ellátás 2 koronától fölfele kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetőek Nyaraló-telekeket olcsó árért a m. kir. kincstár ad el Prospektust küld, felvilágosításokkal szivesen szolgál

Jáhn Nándor,
kincstári bérlő.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut. csontvelőlob. összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső dagantokat, különösen női és férfi bajokra legkifűnőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji th. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel
a Konyári Sóstó fürdő
igazgatósága.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Mindenkit kellemesen érint az a szépen összeválogatott rőfös- és rövidáru raktár a mi a „**Maradék Áruházban**“ van.

De különösen most **fehér és színes batisztokban, delaine, cretonok, divatos csipkék és hozzávalókban** felülmulhatatlan a raktár.

Paplanokban meglepő szép választék.
1 méter Taft seiyem 49 kr.
MARADÉK ÁRUHÁZ

Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe a Tisza palotával.